

Sägs det upp kompetenta forskare vid landets universitet?

SARA CHRISTIANSSON

Universiteten lockar studenter med specialutbildningar, marknadsför sig som kunskapsledande etc men sparkar de med spjutspetskompetens av vad som kallas ekonomiska skäl. Undervisningen blir lidande, forskare kanske heller flyttar utomlands till bättre villkor och en unik kunskap för Sverige går förlorad. De flesta forskare finansierar sin verksamhet med sökta fondmedel. Mycket av deras arbetstid går åt till att skriva ansökan efter ansökan.

En stor del av alla forskningsmedel för taxonomi i Sverige går via Artprojektet och för att få något därifrån måste arbetet vara relaterat till Nationalnyckeln och behandla svenska insekter. Taxonomer som vill utöka sitt undersökningsområde till ex tropikerna har svårt att få anslag. Måste detta vara ett motsatsförhållande? Liksom tvärvetenskaplig forskning behövs så är också forskning som är gränsöverskridande över kontinenter och naturtyper viktig. Varför begränsa svenska forskares kunskaper till enbart svenska förhållanden när levande organismer faktiskt finns över hela jordklotet och för att få veta mer om de svenska arterna är det väl rimligt att kunna jämföra med arter i andra livsmiljöer? Insekter är spridda över hela jordens terrestra och limniska ekosystem och är en anledning till multinationell forskning. Är det så att det finns färre och färre yrkesverksamma entomologer vore det ju olyckligt, ska det endast bedrivas entomologiska studier på fritiden?

Den internationella naturvårdsunionen IUCN har en internationell rödlista och

Sverige har en rödlista upprättad av artdatabanken. Vid arbetet med hotade arter är det nödvändigt att ha ett internationellt perspektiv. Arter förflyttar sig över landsgränser eftersom där i de flesta fall inte finns några naturliga spridningsbarriärer. Det går att argumentera för och emot men inom den nationella svenska naturvården är det ofta mer betydelsefullt att bedriva ett bevarandearbete mot arter som har en internationell hotstatus och vars livsmiljöer löper en risk att försvinna globalt. Vi behöver med andra ord artrelaterade forskare som tänker globalt och verkar över hela ekosystem med olika livsmiljöer i bevarandearbetet. Därför behöver vi satsa resurser på att utveckla den internationella rödlistan och påverka hur den utformas. Eftersom ett flertal svenska arter inkluderas i den internationella rödlistan borde det rimligtvis vara ekonomiskt legitimt för svenska taxonomer och ekologer att bedriva forskning både i Sverige och utomlands kring dessa arter. Inte minst för att ömsesidigt bidra och ta emot kompetens och erfarenhet från andra länders naturvårdsarbete.

Att som ekolog ta hjälp av andra forskare att bestämma diversitet i olika sammanhang är mycket lättare om dessa specialister är tillgängliga och "lokala" än om de endast finns utom landets gränser. Det är mycket enklare att resa inom Sverige än att jaga experter utomlands.

Medan nationella forskningsanslag premierar internationellt samarbete generellt, kanske internationalisering väcker andra känslor när det gäller att artbestämma

djur, växter etc. Det låter kanske för exotiskt, och eftersom taxonomi inte så lätt kan rubriceras som nytänkande forskning och är svår att presentera som hypotesprövande forskning, då faller det lätt utanför hur forskningsfinansieringen i övrigt motiveras.

Att tredje part blir lidande under dessa omständigheter när duktiga forskare finansieras externt är oundvikligt. I detta fall är det studenterna. Studenterna som alla universitet anser ska ha tillgång till de bästa

lärarna, de bästa laboratorierna, en riktigt bra undervisningsmiljö. Det är inte hållbart att alla forskare ska ägna större delen av sin arbetstid att söka pengar, att utländska gästforskare ska leva på minimilön från stipendier och samtidigt förväntas leverera artiklar och publicera i universitetens namn.

Författarens adress:

Sara Christiansson, saraellinor@gmail.com
Mårdstigen 9, 913 42 Obbola

